

Derfor tager jeg mig ikke hans Modstand saa nær. Jeg har saa stor Tro til denne Sags Retfærdighed, at det nok skal lykkes os at faa den højtærede Minister omstemt.

Men er det nu ogsaa saa uoverkommeligt, set fra Statskassens Side? For det første er der nu dette, som det lader til, vi ere enige med den højtærede Minister og ogsaa med de Herrer Tiendetagere om, at det, der her bydes er nok, maaske endog temmelig meget. Dersom vi f. Eks. i Stedet for 24 Gange satte 23 eller 22 Gange, tror jeg, vi ere Retfærdigheden lige saa nær over for Godsejerne, der have Prioriteter, der ikke kunne opsiges, og med en Rente, der kan gaa op og ned, men saa er den Sum, Statskassen skal af med, meget mindre. Dersom vi kun blive ved at banke paa, lukker den højtærede Minister nok op. Derfor forekommer det mig, at denne Sag er i en aldeles udmærket Skure.

Det kan jo dog ikke være Mening, at den ærede Minister og den høje Regering ville blive ved at sætte sig imod et Retfærdighedskrav, som de virkelig maa indrømme er til Stede. Aar for Aar blive Forholdene værre, idet Tallet paa dem, som ude paa Landet skulle bruge Kirker og bruge Præster, stiger, medens det kun er dem med det lille Hartkorn, der skulle svare til Kirkerne og Præsterne. Og her har den højtærede Kultusminister egentlig Nøglen til, at vi ude paa Landet undertiden ere lidt langsomme i Bevægelserne, naar vi skulle til at bevilge til Kirkerne i Kjøbenhavn og Købstæderne. Vi synes nemlig, at der her bliver gjort os Uret, idet vi ikke alene selv skulle betale vore Præster og holde vore Kirker vedlige, men ogsaa give Godsejerne en hel Del Penge til om Aaret, og saa ved Siden deraf skulle bidrage til Kirkebygninger og kirkelige Formaal i Købstæderne og Kjøbenhavn. Det er ingenlunde af Uvilje mod de religiøse Formaal, at vi maaske ere lidt langsomme paa dette Omraade, langt fra, i alt Fald for mit Vedkommende, og saadan tror jeg, at de $\frac{9}{10}$, ja flere af mine Standsfæller, stille sig. Vi synes, der bliver gjort os Uret, naar vi skulle bidrage ikke alene til vore egne Fornødheder paa det kirkelige Omraade paa Landet, men ogsaa til de kirkelige Fornødheder i Købstæderne, hvor de rige Folk bo. Er der nu virkelig Mening i, at de store Embedsmænd, der ofte have uhyre store Lønninger — ganske vist er der ikke saa forfærdelig mange af dem, men der er dog nogle — ikke skulle være undergivne de samme Forhold som vi, naar der

skal ydes til Kirkerne? Saaledes kunne vi opregne en Række Eksempler paa Uretfærdighed ude paa Landet, som — og det er Ulykken — stadig bliver større og større. Skulde Regeringen virkelig ikke kunne lade sig formaa til for Alvor at tage en Forhandling op om at komme bort fra disse Forhold? Naar Finansministeren mindede mig om, at jeg lige saa lidt som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne havde Ret til at komme tilbage til vore Fædre, og sagde, at han ikke vidste, om jeg havde købt eller arvet min Gaard, kan jeg sige, at jeg for mit Vedkommende ved, at min Slægt har ejet den Gaard, jeg bor i, i et Par Aarhundreder, og saadan er det i al Almindelighed med os Bønder. Vornedskabet og Stavnsbaandet sørgede jo for, at vi ikke kunde komme bort fra det Sted, hvor vi vare. Derfor tro vi Bønder, og det med Rette, selv om vi ikke ved Hjælp af Kirkebøgerne kunne paavise det, at vi i det mindste i et Aarhundrede Slægt efter Slægt have ejet de Ejendomme, vi nu sidde paa. Vi have derfor Ret til at tale om, at vore Forfædre have maattet bløde. I den Egn, hvor jeg bor, ere vi saa heldig stillede, at vi i Slutningen af forrige Aarhundrede købte vore Gaarde og efter Tidens Forhold paa billige Vilkaar. Naar jeg skal ned og betale min Tiende til Herremanden, mindes jeg om mine Forfædre og om, at vi endnu bære Spor af, at de have været smedede i Lænker. Jeg tror ikke, at Bønderne ere mere tykpandede, end at de godt kunne forstaa dette. Ministeren maa ikke tro, at vi slet ikke tænke paa den Fortidsuret, der er gjort mod vore Fædre, og at vi ikke føle Spor af Krænkelse ved den. Naar vi Bønder gaa ned til Herremanden og give ham en hel Del Penge, som han ganske rolig kan stikke i Lommen, thi Kirken behøver han blot at stryge over med Kalk en Gang imellem, medens han faar Tusinder og atter Tusinder for at holde den vedlige, saa kan Ministeren være ganske overbevist om, at vi have Følelsen af, at vi egentlig gaa og bære paa en Uret. Ministeren maa ikke tro, at vi ude paa Landet ikke tænke paa Fortiden. Vi mene, at vi ere gode gamle Danske og tilhøre en god gammel dansk Slægt. Og jeg tror, at Herremændene gennem Stavnsbaandet ogsaa have bidraget til, at mange af os kunne hævde det, ogsaa juridisk. Den højtærede Minister og den højtærede Regering kunne være sikre paa, at der knytter sig mange bitre Tanker til Tienden hos den Landbefolkning, som nu, Gud ske Lov, ved Oplys-